

YENİ İNFAZ (AF) YASASI KAPSAMINDA ORTAYA ÇIKAN NETİCELER, METODOLOJİK OLARAK DEĞİŞİKLİK ÖNCESİ VE SONRASI KAPSAMINDAKİ MUKAYESELİ İNCELEME

Av.Mehmet Zengin&Av.Furkan Akbulut

GİRİŞ

Milliyetçi Hareket Partisi'nin önerisiyle yaklaşık üç yıldır tartışılan infaz paketi düzenlemesi, son süreç itibarıyla hükümet tarafından da benimsenerek şekillenmeye başlamış ve salgın sürecinin de etkisiyle öne çekilerek kanunlaştırılmıştır.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, doksanlı yıllardan itibaren yıl yıl yapılan veri paylaşımını 2018 yılı itibarıyla en son 264.842 olarak kaydederek durdurmuş, son iki yıllık süreçte veri paylaşımında bulunmamıştır. Ancak cezaevleri toplam hükümlü ve tutuklu sayısının, bugün, 300 bin civarında olduğu, veri paylaşımı olmasa da gerçekliği itibarıyla tartışmasız bir istatistik niteliğindedir. Bu sayının %22'lik oranını tutuklular oluşturmaktadır. Yani yeni düzenleme kapsamında yaklaşık olarak hedeflenen 90 bin kişilik salıverilme sayısı ile ortaya konulan hedefin önemli bir kısmı, hiçbir değişiklik yapmaksızın, tutuklama tedbirinin evrensel ve kanuni kriterlere uygun şekilde kullanılmasıyla, ulaşılabilir mahiyettedir. Yine toplam cezaevi nüfusunun %32'sini suça sürüklenen çocukların teşkil etmesi, göz önünde bulundurulması gereken bir istatistik niteliğindedir.

2010 yılı itibarıyla yaklaşık 130 bin olan tutuklu ve hükümlü sayısının son on yıllık süreçte 300 bin rakamını bulması, bu düzenlemeyi, doğruluk veya yanlışlık üzerinden değerlendirme imkanımızı da büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Üstelik bu istatistiğin içerisine, 2016 yılında 671 sayılı KHK'nın 32.maddesiyle yapılan infaz indirimi (kapsamı mevcut değişiklik ile büyük ölçüde aynı) sonrasında tahliye olan yaklaşık 40 bin kişi de dahildir. Buna benzer şekilde Rahşan Affi olarak adlandırılan affin cezaevi nüfusunu 67.676 kişiden, 50.628 kişiye düşürdükten sadece 3 yıl sonra 63.796 kişilik hükümlü ve tutuklu sayısı ile hemen hemen aynı cezaevi nüfusuna ulaşıldığı bilgisi de yine önemli bir istatistik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak Türk tipi infaz bürokrasisinin yıllardır uzun vadeli bir infaz politikası yerine deyim yerindeyse "infaz manevraları" nı tercih ettiği açıktır. Bu yaklaşım ve sosyolojik bir çok sebebin etkisiyle mevcut cezaevi koşullarındaki sürdürülebilirlik sorunu, kapasitenin katbekat aşılmış olması, genel af düzenlemesinin anayasal olarak aranan nitelikli çoğunluk sebebiyle üzerinde uzlaşılması imkanını ortadan kaldırmakta ve infaz yasalarındaki değişiklikler, deyim yerindeyse manevralar, bir mecburiyet olarak ortaya çıkmaktadır.

Bizim de, özellikle eşitlik ilkesi çerçevesinde uygunluk, aykırılık şeklindeki görüşlerimizi ifade etmeye çalıştığımız tartışmalar sürüp gidedursun, düzenleme artık kanunlaşmış ve bu bağlamda sağlanan infaz avantajları uygulanmaya başlamıştır.

Biz de bu doğrultuda, ortaya çıkan pratik bilgi ihtiyaçlarına cevap vermesi ihtiyacına hizmet etmesi için eski düzenlemedeki durumla mukayeseli olarak yeni düzenlemenin neler getirdiği konusu üzerinde durmaya çalıştık. Her kurum üzerinde mukayeseli bir metodoloji benimseyerek, sonuç kısımlarında kısa ve özlü yorumlarımızla yapılan değişiklik ile ortaya çıkacak neticeleri ve değişiklik ihtiyaçlarını doğuran etkenleri aydınlatmaya çalıştık.

KOŞULLU SALIVERİLME

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

KURAL

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar yirmidört yılını, diğer süreli hapis cezalarına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının üçte ikisini (%67) infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilmekteydi.

İSTİSNA

Bunun dörtte üçlük daha ağır nitelikli infaz rejimi istisnası ise, Türk Ceza Kanununun 102 nci maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan cinsel saldırı suçundan, 103 üncü maddesinde tanımlanan çocukların cinsel istismarı suçundan, 104 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında tanımlanan reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan, 188 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan dolayı hapis cezasına mahkûm olanlar, suç işlemek için örgüt kurmak veya yönetmek ya da örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçtan dolayı mahkûm olanlar ve mükerrirler ve diğer istisnalar bakımından uygulanmaktaydı. Bu kapsamdaki hükümlüler, cezalarının dörtte üçünü infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilmekteydi.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

1-YUKARIDA İSTİSNA BAŞLIĞI ALTINDA VERİLEN DÖRTTE ÜÇLÜK AĞIR NİTELİKLİ İNFAZ REJİMİ İSTİSNALARI BAKIMINDAN TANIMLANAN SUÇLAR AYENEN KORUNMUŞTUR. ÇOKÇA MERAĞ EDİLEN, KAMUOYUNDA TARTIŞMALI OLAN, UYUŞTURUCU MADDE TİCARETİ, CİNSEL İSTİSMAR VEYA CİNSEL SALDIRI GİBİ SUÇLAR BAKIMINDAN HERHANGİ BİR İNFAZ İNDİRİMİ VEYA KOLAYLIĞI SAĞLANMAMIŞTIR.

2-İKİNCİ İSTİSNA:

Kasten öldürme suçlarından (TCK m.81, 82, 83) SÜRELİ hapis cezasına (müebbet, ağırlaştırılmış müebbet HARİÇ) mahkum olan HERKES,

Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama suçundan (TCK m.87, fıkra iki, bent d) süreli hapis cezasına (müebbet, ağırlaştırılmış müebbet HARİÇ) mahkûm olan HERKES,

Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlardan (TCK m. 132, 133, 134, 135, 136, 137 ve 138) süreli hapis cezasına mahkûm olan HERKES,

İşkence suçundan (TCK m.94-95) ve eziyet suçundan (TCK m.96) SÜRELİ hapis cezasına mahkum olan HERKES,

Cinsel Saldırı suçundan yalnızca TCK m.102/1 dahil olmak üzere (TCK m.102/2-3 HARİÇ), mahkum olan HERKES,

Reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan yalnızca TCK m.104/1 dahil olmak üzere (TCK m.104/2-3 hariç) mahkum olan HERKES,

Cinsel taciz suçundan, TCK m.105 tamamı dahil olmak üzere mahkum olan HERKES

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların tamamı dahil olmak üzere (TCK m.102-103-104-105 tüm nitelikli halleriyle bunlardan mahkum olan ÇOCUKLAR,

Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (TCK m.188) hapis cezasına mahkum olan ÇOCUKLAR,

Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçlarından (TCK m.326 ila 339) süreli hapis cezasına mahkum olan (müebbet, ağırlaştırılmış müebbet hariç) HERKES,

Suç işlemek için örgüt kurmak veya yönetmek ya da örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm olan ÇOCUKLAR,

1/1/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olan HERKES,

BU SUÇLAR BAKIMINDAN İSE KOŞULLU SALIVERİLME ORANI 2/3 (%67) OLARAK UYGULANACAKTIR.

3-)YUKARIDA SAYILAN İSTİSNALAR VE AĞIRLAŞTIRILMIŞ MÜEBBET VE MÜEBBET HAPİS CEZALARI HARIÇ OLMAK ÜZERE, koşullu salıverilmeden yararlanmak bakımından kural olarak uygulanan üçte ikilik (%67) oran ikide bire iniyor(%50). Buna göre kural olarak uygulanan üçte ikilik (%67) oran yarıya düşerek af kapsamındaki suçlar bakımından ceza infaz kurumunda kalma süresi itibarıyla %17'lik bir ek indirim daha sağlanıyor.

SONUÇ

Koşullu salıverilme oranı en basit haliyle, hükümlüye verilecek cezanın, ceza infaz kurumlarında geçirilecek süresini yansıtmaktadır. Ancak bu sürenin, oransal olarak yansıtılması hesabına denetimli serbestlik uygulaması dahil edilmemiştir. Denetimli serbestlik uygulaması da cezanın infaz hesabına dahil edildiğinde, hükümlünün ceza infaz kurumunda geçirdiği süre daha da düşmektedir.

ÖRNEK

ESKİ SİSTEM:Yağma suçundan 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum olan Mehmet'in hükmü, 2/3'lük koşullu salıverilme oranına tabi idi. Mehmet'in koşullu salıverilme hesaplaması sonucunda, ceza infaz kurumlarında geçirmesi gereken süre, denetimli serbestlik süresi hesaba dahil edilmeksizin(*bu süre dahil edilince daha da düşecek, aşağıda detaylı örnek verildi*) 8 yıl 4 ay idi.

YENİ SİSTEM:Yağma suçundan 12 yıl hapis cezasına mahkum olan Mehmet'in hükmü artık ½'lik koşullu salıverilme oranına tabi olacaktır. Mehmet'in koşullu salıverilme hesaplaması sonucunda, ceza infaz kurumlarında geçirmesi gereken süre, denetimli serbestlik süresi hesaba dahil edilmeksizin(*bu süre dahil edilince daha da düşecek, aşağıda detaylı örnek verildi*) 6 yıl 3 ay olacaktır.

*Yeni düzenleme bakımından 30.03.2020 tarihine kadar işlenen suçlar ibaresiyle, aşağıda detaylıca açıklanacağı üzere, üç yıllık denetimli serbestlik tedbirinden yararlanacak kişiler belirtilmektedir. Koşullu salıverilme bakımından yukarıda sayılan istisnalar dışında ½ uygulaması kural haline getirilmiş ve suç tarihine yönelik olarak bir zamansal atıf ve istisna öngörülmemiştir. Artık uygulama, bu şekilde yapılacaktır.

DENETİMLİ SERBESTLİK TEDBİRİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

CGTİK m.105/a ve geçici Madde 3 itibarıyla koşullu salıverilmelerine bir yıl kalan “iyi halli” hükümlülerin cezaları, koşullu salıverilme tarihlerine kadar ceza infaz kurumu dışında denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infaz edilebiliyordu. Yani hükümlüler, koşullu salıverilme tarihlerine bir yıl kala tahliye edilebiliyordu.

1/7/2016 tarihine kadar işlenen suçlar bakımından ise 672 sayılı KHK ile geçici hüküm getirilerek 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kasten öldürme suçları (madde 81, 82), üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı işlenen kasten yaralama ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar (madde 102, 103, 104, 105), özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar (madde 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138), uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu (madde 188) ve İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar HARIÇ OLMAK ÜZERE denetimli serbestlik tedbiri iki yıl olarak uygulanmaktaydı.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Kasten öldürme suçları, üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı işlenen kasten yaralama ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçları, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu (TCK m.87/2-d), işkence suçu (TCK m.94-95), eziyet suçu (TCK m.96), cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar (TCK m.102-103-104-105), özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar (TCK m.132-133-134-135-136-137-138), uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçu (TCK m.188), devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar, terörle mücadele kanunu kapsamındaki suçlar HARIÇ OLMAK ÜZERE,

Suç tarihi 30.03.2020'den önceki suçlarda BİR DEFAYA MAHSUS OLMAK ÜZERE DENETİMLİ SERBESTLİK TEDBİRİ ÜÇ YIL OLARAK UYGULANACAK. Yani suçun işlendiği fiil tarihi 30.03.2020'den önce olan suçlar bakımından koşullu salıverilme sürecine üç yıl kalan hükümlüler bir defaya mahsus olmak üzere denetimli serbestlik tedbirinden bu şekilde yararlanacak. Suç tarihi

30.03.2020'den sonraki suçlarda ise eski kural korunarak denetimli serbestlik bir yıl olarak uygulanacak.

SONUÇ

Değişiklik kapsamındaki bir suç kapsamında 30.03.2020'den önceki suçlarda ilave iki yıllık avantaj sağlanıyor. Hükümlü ceza infaz kurumundan iki yıl daha erken ayrılacak. 30.03.2020'den sonraki suçlarda ise beşte birlik oransal indirim yapılacak. Suç tarihi bakımından esas alınacak kriter, fiil tarihi, hükmün kesinleşmesi tarihi değil.

ÖRNEK: (Anlaşılması bakımından öncelikle koşullu salıverilme bölümünde verilen örnek üzerinden hesaplama yapılacak, sonrasında başkaca örnekler verilecektir. Bu bölüm bakımından suç tarihleri önemli olduğu için suç tarihlerine göre hesaplama yapılacaktır. Suç tarihi bakımından esas olan ise, hükmün verilmesi veya kesinleşmesi tarihi değil, fiil tarihidir.)

ESKİ SİSTEM:03.01.2018 tarihinde işlediği Yağma suçundan 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum olan Mehmet'in hükmü, 2/3'lük koşullu salıverilme oranına tabi idi. Mehmet'in koşullu salıverilme hesaplaması sonucunda, ceza infaz kurumlarında geçirmesi gereken süre, denetimli serbestlik süresi hesaba dahil edilmeksizin 8 yıl 4 ay idi. Denetimli serbestlik ise suç tarihi 30.03.2020'den önce önce olduğu için bir yıl olarak uygulanacaktı.

Örneğimizde bir yıl olarak uygulanacağı için Mehmet, 2/3'lük koşullu salıverilme oranı sonrası ortaya çıkan 8 yıl 4 ay ceza infaz kurumunda kalma süresine 1 yıl kala, yani ceza infaz kurumlarında 7 yıl kaldıktan sonra tahliye olabilecekti.

YENİ SİSTEM: 03.01.2018 tarihinde işlediği Yağma suçundan 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum olan Mehmet'in hükmünün infazı yeni koşullu salıverilme oranı ve denetimli serbestlik tedbirine göre yeniden hesaplanacaktır. Buna göre yeni koşullu salıverilme oranı ½ olan Mehmet'in koşullu salıverilme hesaplaması sonucunda, ceza infaz kurumlarında geçirmesi gereken süre, denetimli serbestlik süresi hesaba dahil edilmeksizin 6 yıl 3 ay olarak karşımıza çıkacaktır. Denetimli serbestlik süresi ise suç tarihi 30.03.2020'den önce önce olduğu için üç yıl olarak uygulanacak ve Mehmet, ceza infaz kurumlarından koşullu salıverilmesine 3 yıl kala, yani ceza infaz kurumlarında 3 yıl 3 ay geçirdikten sonra tahliye olabilecektir. İŞTE YENİ İNFAZ PAKETİ KAPSAMINDA ORTAYA ÇIKAN TEMEL İNDİRİM VE SONUÇ BUDUR.

YENİ SİSTEM (30.03.2020 tarihinden sonra işlenen suçlar için): 05.04.2020 tarihinde işlediği Yağma suçundan 12 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum olan Mehmet'in hükmünün infazı yeni koşullu salıverilme oranı ve denetimli serbestlik tedbirine göre yeniden hesaplanacaktır. Buna göre yeni koşullu salıverilme oranı ½ olan Mehmet'in koşullu salıverilme hesaplaması sonucunda, ceza infaz kurumlarında geçirmesi gereken süre, denetimli serbestlik süresi hesaba dahil edilmeksizin 6 yıl 3 ay olarak karşımıza çıkacaktır. Denetimli serbestlik süresi ise SUÇ TARİHİ 30.03.2020'DEN SONRA olduğu için ceza üzerinden yine 1 yıllık denetimli serbestlik uygulanacak ve Mehmet, ceza infaz kurumlarından koşullu salıverilmesine 1 yıl kala, yani ceza infaz kurumlarında 5 yıl 3 ay geçirdikten sonra tahliye olabilecektir. işte yeni infaz paketi kapsamında 30.03.2020 tarihinden sonra işlenecek suçlar bakımından hesaplaması da yapılmak suretiyle ortaya bu şekilde temel bir sonuç çıkacaktır.

İYİ HAL

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

CGTİK m.89 uyarınca, koşullu salıverilmeye esas olan iyi hal değerlendirme kriterleri disiplin kurulunun görüşü alınarak idare kurulunca saptanmış bulunması gerekmekteydi.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenleme kapsamında CGTİK m.89 değiştirilerek, iyi hal bakımından denetim sadece koşullu salıverilmeye esas olarak değil, açık cezaevine geçiş gibi aşamalar bakımından da yapılacaktır. Bu noktada, her altı ayda bir değerlendirme yapılacak, gerektiğinde hükümlünün önceki yaşamına ilişkin bilgi ve belgeler de istenerek, hükümlünün kitap okuma alışkanlığı, infaz kurumu görevlileri ile olan ilişkisi gibi kriterler dikkate alınarak değerlendirme süreci takdir edilecektir. Toplam on yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkum olanlar ile terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ve uyuşturucu madde imal ve ticareti suçlarından mahkum olanlar hakkında yapılacak değerlendirmeye cumhuriyet başsavcısı veya belirleyeceği bir cumhuriyet savcısı başkanlık eder. İdare kurulları da yeni düzenleme kapsamında genişletilmiş olup, kapsam doğrultusunda bir izleme kurulu üyesi ile, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı il veya ilçe müdürlükleri tarafından belirlenen birer uzman kişi idare kurullarına katılacaktır.

SONUÇ

Yeni düzenleme kapsamında, eski düzenleme süresince neredeyse hiçbir hükümlünün iyi hal değerlendirme sürecinin olumsuz olarak neticelenmemesi üzerine oluşan otomatik iyi hal algısıyla mücadele etmek adına gerek süreç bakımından gerekse sürecin değerlendirme özneleri bakımından bir değişiklik ve çeşitlendirme yoluna gidilmiştir. Buna göre artık, hükümlünün koşullu salıverilmeden yararlanması için daha efektif bir iyi hal değerlendirme süreci işletilecektir. Toplumla direkt temas halinde bulunacak hükümlülerin ince elenip sık dokunulan bir süreçten geçtikten sonra koşullu salıverilmeden yararlandırılmasının, mevcut anlayışa göre yerinde bir düzenleme olduğu kanaatindeyiz. Toplumla direkt temas halinde bulunacak bu kişilerin ince elenip sık dokunulan bir süreçten geçtikten sonra toplumla temasının sağlanacak olması, toplum güvenliği açısından da önemli bir düzenleme olduğunu söyleyebiliriz. İyi halin, artık açık cezaevine geçiş gibi aşamalar bakımından da efektif şekilde değerlendirilecek olması, Ceren Özdemir cinayeti gibi olayların da tekraren yaşanmaması adına fayda sağlama potansiyeline sahip bir uygulamadır. Bilindiği üzere Ceren Özdemir olayının faili açık ceza infaz kurumunda kaçmış ve kaçtıktan 3 gün sonra bu cinayeti işlemiştir.

GECE VE HAFTASONU ŞEKLİNDEKİ ÖZEL İNFAZ USULLERİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

Hafta sonu infaz ve gece infaz usulleri her ne kadar yapılacak infaz düzenlemesiyle beraber gelecek yeni kurumlar olarak ifade edilse de bu kurumlar CGTİK m.110'da metruk halde bulunan kurumlar niteliğindedir. Bunun sebebi, mevcut durumda bu şekildeki infaz usullerinin ancak altı ay ve daha az süreli hapis cezaları bakımından uygulanabilir nitelikte olmasıdır. CGTİK m.105/a ve geçici madde 3 düzenlemesi gerekçesiyle zaten hükümlüler, koşullu salıverilmesine bir yıl kalması halinde veya bir yıldan daha az cezaya mahkum olmaları hiç ceza infaz kurumunda bulunmaksızın doğrudan denetimli serbestlik uygulamasından yararlanmaktaydı.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Önceki halde HÜKMÜ VEREN MAHKEMECE ALTI AY VE DAHA AZ SÜRELİ HAPİS CEZASI BAKIMINDAN HÜKMEDİLEBİLEN özel infaz usullerinin kapsamı genişletilmiş ve kasten işlenen suçlarda toplam bir yıl altı ay ve daha az süreli, taksirle işlenen suçlar bakımından ise taksirler öldürme suçu hariç olmak üzere toplamda üç yıl veya daha az süreli hapis cezası şeklinde artırılmıştır. Aynı zamanda CGTİK m.110'a eklenen 5.fıkra hükmüyle beraber cezanın özel infaz usulüne göre çektirilmesine karar verilenler hakkında tâbi oldukları infaz rejimine göre koşullu salıverilme hükümlerinin uygulanacağı ancak denetimli serbestlik hükümlerinin uygulanmayacağı ifade edilmiştir.

Yani 30.03.2020'den sonra uygulanacak denetimli serbestlik tedbiri bir yıl şeklinde uygulanmaya devam edecek olsa da, özel infaz usulleri bakımından uygulanmayacağı için ceza sınırının da yukarıya çekilmesiyle artık özel infaz usulleri uygulaması yapılabilecektir.

SONUÇ

Eski düzenleme kapsamında bu yöndeki özel infaz usullerine başvurulamamasının sebebi otomatik olarak uygulanan bir yıllık denetimli serbestlik süresiydi. Bu usuller bakımından eski düzenlemede öngörülen altı ay ve daha az süreli hapis cezaları bakımından uygulanabilme kriteri, otomatik olarak koşullu salıverilmeye bir yıl kala uygulanan denetimli serbestlik hükümleri karşısında metruk haldeydi. Yeni düzenleme kapsamında özel infaz usulleri bakımından denetimli serbestlik hükümleri uygulanmayacaktır.

ÖRNEK

ESKİ SİSTEM: TCK m.86/2 basit yaralamadan 10 ay hapis cezası alan Mahmut'un cezası otomatik olarak bir yıllık denetimli serbestlik süresine tabi olduğu için ceza infaz kurumlarına girmeksizin doğrudan denetimli serbestlik tedbirleriyle infaz edilmekteydi.

YENİ SİSTEM:30.03.2020'den sonra işlenen bir TCK m.86/2 basit yaralama suçu için 10 ay hapis cezası alan Mahmut'un cezasının özel infaz usulleri ile çektirilmesine karar verilirse denetimli serbestlik uygulaması yapılmayacak ancak koşullu salıverilme uygulaması yapılacaktır. Bu süre ise yalnızca ½'lik koşullu salıverilme uygulaması yapılacağı için 5 ay hapis cezasına denk gelecektir. Yani bu örnekte kişinin koşullu salıverilmesi 5.ay olacağı için 5 aylık süreye karşılık gelecek şekilde hafta sonu veya gece infaz usulleriyle ceza infaz kurumlarında kalan kişi tahliye edilecektir. **YANİ KİŞİ CEZASININ 5 AYINI CEZA İNFAZ KURUMUNDA GEÇİRECEKTİR.** Bu düzenlemeye karşı olmamakla beraber esasen infaz indirimi yasasının gayesi düşünüldüğünde deyim yerindeyse "kaşıkla boşaltılan cezaevlerinin kepçe ile doldurulacağı" gerçeği de karşımıza çıkmaktadır.

KADINLAR, ÇOCUKLAR, YAŞLILAR BAKIMINDAN KAPSAMI GENİŞLETİLEN İNFAZ KOLAYLIKLARI

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

CGTİK m.16/4 uyarınca hapis cezasının infazı, gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren altı ay geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılmaktaydı.

CGTİK m.110/2 uyarınca da kadın veya altmışbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları altı ay, yetmiş yaşını bitirmiş kişiler mahkûm oldukları bir yıl, yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları üç yıl veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine karar verilebilmekteydi.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Değişiklik sonrası bu süre bir yıl altı aya çıkarılmıştır. Yeni düzenlemeye göre, gebe olan ve doğumun üzerinden bir yıl altı ay geçmemiş olan hükümlülerin cezasının infazı geri bırakılacaktır. Hapis cezasının infazının bu sebeple ertelenmesi bakımından herhangi bir suç ayırımı yapılmamıştır.

CGTİK 110/2 bakımından yapılan yeni düzenlemede, konutta infaz bakımından ise çocuklar da kapsama dahil edilerek, konutta infazın sınırı; kadın, çocuk ve 65 yaşını bitirmiş erkeklerde 6 aydan 1 yıla, 70 yaşını bitirmiş kişilerde 1 yıldan 2 yıla, 75 yaşını bitirmiş kişilerde 3 yıldan 4 yıla çıkarılmıştır. Ancak CGTİK m.110'a eklenen yeni 9. fıkra ile konutta infaz bakımından bu hükümlerin; terör suçları ile örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçlarından ya da örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkum olanlar, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkum olanlar, adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler ve koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenler bakımından uygulanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

SONUÇ

CGTİK m.16/4 değişiklik gerekçesi kapsamında anne ve çocuğun yüksek yararının gözetildiği ve bu noktada kapsamın genişletildiği ifade edilmiştir. Bu noktadaki yaklaşımı yerinde buluyoruz. Bu noktada bir suç ayırımının da olmamasını, çocuk ve annenin yüksek yararı ilkesi çerçevesinde doğru buluyoruz.

ANCAK, konutta infaz bakımından değişiklik gerekçesi, çocuklar da kapsama dahil edilerek, kadınların, çocukların ve yaşlıların yüksek yararı olduğuna göre bu noktada, terör suçları ile örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçlarından ya da örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkum olanlar, adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler ve koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenlerin kapsam dışında tutulmasını kati suretle hatalı buluyoruz. Bu hüküm bakımından spesifik amacın, kadınların, çocukların ve yaşlıların yüksek yararı olması hasebiyle suç tasnifi yoluna başvurulmasının eşitlik ilkesine aykırı olacağı ve bu yönüyle Anayasa Mahkemesi'ne yapılacak muhtemel bir başvuruda iptale sebebiyet vereceği kanaatindeyiz .

ADLİ KONTROL TEDBİRLERİNİN GENİŞLETİLMESİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 109. Maddesi adli kontrol hükümlerini düzenlemektedir. Bu maddenin 4. Fıkrası mülga edilmişti.(Ek: 25/5/2005 – 5353/14 md.; Mülga: 2/7/2012-6352/98 md.). CMK m.109 adli kontrol tedbirleri bakımından, zaten tutukluluğa alternatif tedbirler mahiyetindeki hükümler çerçevesinde soruşturma aşamasında sulh ceza hakimliği kovuşturma aşamasında yargılama makamı tarafından her zaman tutukluluk yerine adli kontrol tedbirlerine hükmedilmesi mümkündür.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Mülga edilen fıkra yeniden düzenlenmiştir. Düzenlemeye bakıldığı zaman, maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen şüpheli ile gebe olan veya doğurduğu tarihten itibaren altı ay geçmemiş bulunan kadın şüpheli hakkında, tutuklama yerine adli kontrol kararı verilebileceği özel olarak belirtilmiştir. Yine hakkında mahkûmiyet hükmü verilmiş ve bu hükümlerle ilgili olarak istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulmuş olması hâlinde, UYAP kayıtlarını incelemek suretiyle hükmü veren ilk derece mahkemesinin de adli kontrol kararı verebileceği hüküm altına alınmıştır.

SONUÇ

CMK m.109/4 kapsamında yapılan değişiklik esasen mevcut durumdaki imkan ve yetki anlamında herhangi bir değişikliğe yol açmamıştır. Zaten bu ilave düzenlemeye ihtiyaç duyulmaksızın mahkemeler, tahliye anlamında gerekli takdir hakkına mevcut düzenlemeler itibarıyla sahiptir. Bu değişiklik kapsamında ortaya çıkacak sonucun, mahkemelere genel itibarıyla uygulamayı bu şekilde yapmaları yönünde bir teşvik anlamına geldiği kanaatindeyiz.

TEKERRÜR UYGULAMASININ KAPSAMININ DARALTILMASI

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

TCK m.58 kapsamında önceden işlenen suçtan dolayı verilen hüküm kesinleştikten sonra yeni bir suçun işlenmesi halinde, tekerrür hükümleri uygulanarak hükümlünün cezası mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmektedir. Bunun için ilk cezanın infaz edilmiş olması gerekmemektedir. CMK m.272/1-3-c maddesi uyarınca kanunda kesin olduğu yazılı hükümlere karşı istinaf yoluna başvurulamamaktadır. Bu yöndeki hükümler, tekerrüre de esas alınmaktadır.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

CMK m.272/1-3-c maddesine yapılan ilave ile ilk derece aşamasında kesinleşen hükümler, artık tekerrür uygulamasına esas alınmayacaktır.

SONUÇ

Değişiklik öncesi uygulama, hapis cezasından çevrilenler hariç olmak üzere sonuç olarak üçbin Türk Lirası dahil adli para cezasına şeklindeki mahkumiyet hükümlerine, üst sınırı beşyüz günü geçmeyen adli para cezasını gerektiren suçlardan beraat hükümlerine ve kanunlarda kesin olduğu yazılı olan hükümlere karşı istinaf yolunu kapalı tutarken bu kapalılık hali devam etmektedir. Ancak yeni uygulama, istinaf yolu kapalı olup kesinleşen hükümlerin tekerrüre esas alınması halini ortadan kaldırmıştır.

ÖRNEK

Değişiklikten önce TCK m.125/1 hakaret suçu uyarınca hükmedilmiş 2500 tl adli para cezası, istinaf yoluna başvurulamayıp tekerrür uygulamasına esas alınacak bir hüküm mahiyetindeyken, yeni uygulama itibarıyla bu hükme karşı yine istinaf yolu kapalı olacak ancak bu hüküm tekerrür uygulamasına esas alınmayacaktır.

CEZALARIN DOĞRUDAN AÇIK CEZA İNFAZ KURUMUNDA ÇEKTİRİLMESİNE YÖNELİK KAPSAMIN GENİŞLETİLMESİ

DEĞİŞİKLİK İTEN ÖNCE

CGTİK m.14/3 uyarınca ilk kez suç işleyen ve iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına hükümlü bulunanların cezaları doğrudan açık ceza infaz kurumlarında yerine getirilebilmektedir.

DEĞİŞİKLİK İTEN SONRA

Yeni düzenleme sonrasında, terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkûm olanlar ile ikinci defa mükerrir olanlar ve koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenler hariç olmak üzere, kasıtlı suçlardan toplam üç yıl veya daha az hapis cezasına mahkûm olanlar, taksirli suçlardan toplam beş yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm olanlar, adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler ve İcra ve İflas Kanunu gereğince tazyik hapsine tabi tutulanlar cezalarını doğrudan açık ceza infaz kurumunda çekecektir.

SONUÇ

Bilindiğı üzere CGTİK m.14/1 uyarınca açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen, kapalı ceza infaz kurumlarına göre daha esnek kurumlardır. Buna göre doğrudan açık ceza infaz kurumunda çekilecek cezalar bakımından kapsam genişletilmiştir.

ÖRNEK

Değişiklikten önceki kapsam itibarıyla TCK m.157 dolandırıcılık suretiyle 2 yıl 8 ay hapis cezasına mahkûm olan bir hükümlünün cezası doğrudan açık ceza infaz kurumunda yerine getirilememekteyken yeni kapsam itibarıyla bu mümkün hale gelmiştir.

İNFAZ ERTELEME KURUMUNUN KAPSAMININ GENİŞLETİLMESİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

CGTİK m.17 uyarınca kasten işlenen suçlarda üç yıl, taksirle işlenen suçlarda ise beş yıl veya daha az süreli hapis cezalarının infazı, çağrı üzerine gelen hükümlünün istemi üzerine, Cumhuriyet Başsavcılığınca ertelenebilir. Bu kapsamdaki hapis cezalarının infazına başlanmış olsa bile, hükümlünün yükseköğrenimini bitirebilmesi, ana, baba, eş veya çocuklarının ölümü veya bu kişilerin sürekli hastalık veya malullükleri nedeniyle ailenin ticari faaliyetlerinin yürütülebilmesinin veya tarım topraklarının işlenebilmesinin imkânsız hâle gelmesi veya hükümlünün hastalığının sürekli bir tedaviyi gerektirmesi gibi zorunlu ve çok ivedi hâllerde, Cumhuriyet Başsavcılığınca altı ayı geçmeyen sürelerle hapis cezasının infazına ara verilebilmekteydi.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenleme kapsamında bu hallere hükümlünün eş veya çocuklarının sürekli hastalık veya malullükleri nedeniyle bakıma muhtaç olmaları hali de eklenmiş olup, Cumhuriyet Başsavcılığınca erteleme süresi bakımından tanınan takdir hakkı altı aydan bir yıla çıkarılmıştır.

SONUÇ

Gereğede de belirtildiği üzere, Cumhuriyet başsavcılığınca, hapis cezasının infazına ara verilebilmesine ilişkin “altı ay”lık süre “bir yıl”a çıkarılmıştır. Yeni düzenleme yapmak suretiyle de hükümlünün eş veya çocuklarının sürekli hastalık veya malullükleri nedeniyle bakıma muhtaç olmaları halinde hapis cezasının infazına ara verilebilmesine imkan tanınmıştır.

KAÇAKCILIKLA MÜCADELE KANUNUNA ÖZEL ETKİN PİŞMANLIK UYGULAMASININ KAPSAMININ GENİŞLETİLMESİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu 3.maddesinin 22.fıkrası itibarıyla suç konusunu oluşturan eşyanın değerinin fahiş olması hâlinde, verilecek cezalar yarısından bir katına kadar arttırılmaktaydı. Etkin pişmanlık bakımından ise 5.maddenin 2.fıkrası itibarıyla ancak soruşturma aşaması sürecinde etkin pişmanlıktan yararlanmak mümkün olmaktadır.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenlemeyle beraber fahiş fiyatı ceza arttırım sebebi olarak gören düzenlemeye ilaveten, azlık değeri uygulaması da getirilmiştir. Buna göre eşyanın değerinin hafif olması halinde verilecek cezalar yarısına kadar, pek hafif olması halinde ise üçte birine kadar indirilecektir. Yalnızca soruşturma aşaması bakımından uygulanabilen etkin pişmanlık hükümleri ilave bir hükümlerle kovuşturma aşaması bakımından da uygulanabilir hale gelmiştir. Haklarında hüküm verilmiş olup da dosyası infaz aşamasında olanlar da, bir defaya mahsus etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanabilecek, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren doksan gün içinde suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine ödedikleri takdirde kovuşturma aşamasında etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmış gibi aynı orandaki indirimden yararlanacaklardır.

SONUÇ

Kaçakçılıkla mücadele kanunu çerçevesinde, etkin pişmanlık hükümlerinden elde edilecek kamu yararı da gözetilerek bu kapsamda değişiklikler yapma yoluna gidilmiştir. Kovuşturma aşamasında da uygulanacak olan etkin pişmanlık hükümlerinden, infazı gerçekleşen mahkumların da bir defaya mahsus yararlanması, ceza infaz kurumlarının rahatlatılması gayesine de hizmet edecektir. İnfazı gerçekleşen hükümlüler, ancak suç konusu eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı kadar parayı Devlet Hazinesine ödedikleri takdirde etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanabileceklerdir.

KISA SÜRELİ HAPİS CEZASINA SEÇENEK YAPTIRIMLAR

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

TCK m.50/6 kapsamında kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımın gereğinin yerine getirilmemesi durumunda HÜKMÜ VEREN MAHKEME tarafından kısa süreli hapis cezasının kısmen veya tamamen infazına karar verilmekteydi.Yine TCK m.50/7 kapsamında da kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımın hükümlünün elinde olmayan nedenlerle yerine getirilemeyecek mahiyette olması durumunda HÜKMÜ VEREN MAHKEMECE tedbir değiştirilebilmekteydi

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenlemeyle beraber TCK m.50/6-7 kapsamındaki bu yetkiler, yeni düzenlemenin amacına uygun olarak spesifik nitelikli infaz hakimliklerine geçmiştir.

SONUÇ

İnfaz hakimliklerinin yetki ve görev alanlarının genişletilmesi anlayışı doğrultusunda hükmün infazını ilgilendiren bu düzenleme kapsamındaki yetkiler, ihtisaslaşma çerçevesinde infaz hakimliğine geçmiştir.

HÜKÜMLÜNÜN ÇAĞRI KAĞIDINA UYMAMASI HALİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

CGTİK m.19 uyarınca hükümlünün hakkında verilen hüküm kesinleştikten sonra, hapis cezası veya güvenlik tedbirinin infazı için kendisine davet içerikli çağrı kağıdı tebliğ edilmekteydi. Hükümlü, tebliğ üzerine on gün içinde gelmez, kaçar ya da kaçacağına dair şüphe uyandırırorsa, Cumhuriyet savcısı hakkında yakalama emri çıkarabilmekteydi. Kasten işlenen suçlarda üç yıl, taksirle işlenen suçlarda ise beş yıldan fazla hapis cezasının infazı için ise doğrudan yakalama emri çıkarılmaktaydı.

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

Yeni düzenleme bakımından da bu haller sabit olmak üzere yeni bir hal olarak, hakkında yakalama emri çıkarılan hükümlünün yakalanabilmesi amacıyla, konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan alanlarda arama yapılabilecektir. Arama, CMK m.119 prosedürü doğrultusunda gerçekleşecek ve karar sulh ceza hakimi tarafından verilecektir.

SONUÇ

Hükümlünün hükme riayetsizliği bakımından mevcut kanuni araçların yetersiz kalması gerekçesiyle, hükümlünün, konutunda, işyerinde ve kamuya açık olmayan alanlarda arama yapılabilmesine olanak tanınmıştır. Arama kararı, CMK m.119 prosedürü doğrultusunda sulh ceza hakimi tarafından verilecektir.

HAPİS CEZALARININ ERTELENMESİ BAKIMINDAN MEVCUT KAPSAMIN GENİŞLETİLMESİ (İNFAZ ERTELEME KURUMUYLA KARIŞTIRILMAMALI)

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

TCK m.51/1 kapsamında işlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişi veya işlediği suçtan dolayı üç yıl ve daha az süreyle hapis cezasına mahkum olan ve fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş olan kişiler bakımından hapis cezaları ertelenebilmekteydi.

Ertelene kararının verilebilmesi için kişinin;

Daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı üç aydan fazla hapis cezasına mahkûm edilmemiş olması ve suç işledikten sonra yargılama sürecinde gösterdiği pişmanlık dolayısıyla tekrar suç işlemeyeceği konusunda mahkemede bir kanaatin oluşması, gerekmektedir.

Bu şartların temini sağlansa dahi, TCK m.51/2 uyarınca cezanın ertelenmesi, ek şart olarak, mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderim şartlarından birine tabi tutulabilmekteydi. Ek şartlar gerçekleşene kadar ise hükümlünün cezası, ceza infaz kurumunda çektirilmekteydi. Ek şartın yerine getirilmesi süreci ise hükmü veren hakim tarafından yürütülmekte, şart yerine getirildikten sonra hükümlü, hükmü veren hakim kararıyla salıverilmekteydi.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenleme kapsamında erteleme kararı verme yetkisi yine hükmü veren mahkemede kalmakta ancak, infaz hakimliği kanununa uyum sağlamak amacıyla ek şartın yerine getirilmesi ve yerine getirildikten sonra hükümlünün salıverilmesi süreci bakımından yetki, artık infaz hakimliğinde olacaktır.

SONUÇ

Yeni düzenleme kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu ile ortaya konulan infaz hakimliklerinin yetkilerinin genişletilmesi ve ihtisaslaşması sürecine uyum bakımından bir değişikliğe gidilmiştir.

TCK m.53 UYARINCA BELLİ HAKLARI KULLANMAKTAN YOKSUN BIRAKMA

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

Mevcut düzenlemede, mahkum olduğu hapis cezası ertelenen veya koşullu salıverilen hükümlünün kendi altsoyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayımlık yetkileri açısından hak yoksunluğunun uygulanmayacağı yer almaktaydı.

TCK m.53/1-e’de yer alan “bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun iznine tabi bir meslek veya sanatı, kendi sorumluluğu altında serbest meslek erbabı veya tacir olarak icra etmekten” yoksun bırakmanın, değişiklik öncesinde sadece hapis cezası ertelenenler yönünden uygulanmamasına karar verilebilmekteydi.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenleme kapsamında, cezasının infazına denetimli serbestlikle devam edilen hükümlüler yönünden de bu hak yoksunluklarının uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yine yeni düzenleme kapsamında, TCK m.53/1-e kapsamında hapis cezası ertelenenler bakımından mevcut bulunan takdir yetkisinin denetimli serbestlikten faydalanan ve koşullu salıverilen hükümlüler yönünden de uygulanabileceği öngörülmüştür.

SONUÇ

Değişiklikle, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezası infaz edilenlerin kendi altsoyu üzerindeki velayet, vesayet ve kayımlık yetkilerini kullanabilmelerine imkan tanınmaktadır. Ayrıca, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezası infaz edilenler ile koşullu salıverilenlerin bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun iznine tabi bir meslek veya sanatı, kendi sorumluluğu altında bir serbest meslek erbabı veya tacir olarak icra edebilmesine de imkan tanınmaktadır. Böylelikle, hükümlülerin denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle ceza infaz kurumlarından salıverilmesinden sonra hızlı bir şekilde sosyal hayat ile aile ve iş hayatına uyum sağlayabilmeleri amaçlanmıştır.

KASTEN YARALAMA SUÇU NİTELİKLİ HALİ BAKIMINDAN KAPSAMIN GENİŞLETİLMESİ

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

Canavarca hisle ibaresi, kasten öldürme için bir nitelikli hal olarak öngörülmüşken, kasten yaralama için bir nitelikli hal olarak öngörülmemiştir. TCK m.87/4 neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama bakımından ise TCK m.87/3 kapsamında kasten yaralamanın vücutta kemik kırılması veya kemik çıkığına yol açılması durumunda bununla beraber ölüm neticesi de ortaya çıkmışsa verilecek ceza oniki yıldan onaltı yıla kadar hapis cezasıydı.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenleme kapsamında TCK m.86'ya bir nitelikli hal olarak "canavarca" hisle ibaresi eklenmiş ve yalnızca bu ibareye esas olarak cezanın bir kat arttırılacağı hüküm altına alınmıştır.

TCK m.87/4 neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama bakımından ise TCK m.87/3 kapsamında kasten yaralamanın vücutta kemik kırılması veya kemik çıkığına yol açılması durumunda bununla beraber ölüm neticesi de ortaya çıkmışsa verilecek cezadaki takdir hakkı üst sınır bakımından arttırılarak onaltı yıldan onsekiz yıla çıkarılmıştır.

SONUÇ

Düzenlemenin belirli bir suç ve ceza politikası doğrultusunda değil de somut bir olayın (BERFİN ÖZEK'İN KEZZAPLA YARALANMASI OLAYI) etkisiyle yapılmış olması vahamet arz eden her olay yasaya etki mi edecek sorusunun sorulmasına yol açmıştır. Bu noktada esas olan belirli bir zaman ve sistematik içerisinde uygulanacak suç ve ceza politikasıdır. Ayrıca cezaların arttırılmasının cezanın caydırıcılığıyla doğru orantılı bir ilişki içerisinde olmadığı bilinmektedir. Esas olan, birçok bilim dalının da katkısıyla kararlılık içerisinde uygulanacak bir suç ve ceza politikası oluşturmaktır.

HÜCREYE KOYMA DISİPLİN CEZASI

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

Hücreye koyma disiplin cezası CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN'un 44. Maddesinde düzenlenmiştir. “Kuruma alkol sokmak, kurumda alkol bulundurmak veya kullanmak” eylemlerinin hücreye koyma disiplin cezasını gerektirdiğine ilişkin bir hüküm söz konusu değildir.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Yeni düzenleme ile “Kuruma alkol sokmak, kurumda alkol bulundurmak veya kullanmak” eylemleri, bir günden on güne kadar hücreye koyma cezasını gerektiren eylemler arasına eklenmiştir.

SONUÇ

Hücreye koyma şeklindeki disiplin cezalarının uygulaması bakımından çeşitlendirme yoluna gidilmiştir

SUÇ İŞLEMELERİ AMACIYLA ÖRGÜTLENME SUÇLARI VE TEFEÇİLİK SUÇU BAKIMINDAN YAPILAN YENİ DÜZENLEMELER

DEĞİŞİKLİKTEN ÖNCE

TCK m.220/1 suç işlemek amacıyla örgüt kurma veya suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgütü yönetme suçları bakımından öngörülen ceza iki yıldan altı yıla kadar hapis cezasıydı. TCK m.220/2 bakımından suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olma suçunun cezası ise bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıydı.

Son olarak TCK m.241 tefecilik suçu bakımından ise bu suçu işleyen kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktaydı.

DEĞİŞİKLİKTEN SONRA

Suç işlemek amacıyla örgütlenme suçları bakımından, suç işlemek amacıyla örgüt kurma ve suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgütü yönetme suçları bakımından uygulanan cezalarda artırım yoluna gidilerek alt sınır dört yıla, üst sınır ise sekiz yıla çıkarılmıştır. Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olma suçu bakımından ise alt sınır iki yıla, üst sınır ise dört yıla çıkarılmıştır. TCK m.241 tefecilik suçu bakımından ise üst sınır altı yıla çıkarılmıştır. Tefecilik suçunun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi durumu ise yeni bir hal olarak TCK m.241'e eklenmiş ve bu çerçevede işlenecek tefecilik suçu bakımından uygulanacak cezanın bir kart artırılarak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

SONUÇ

Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımında koşullu salıverme oranı 3/4 iken bu oran 2/3'e indirilmiştir. Bir yandan cezaevinde kalınacak süre kısaltılırken, bir yandan da bu suça ilişkin cezaların artırılması bir tezatlık içermektedir. Sonuç olarak, örgüt üyeliği suçunun alt ve üst sınırına 1 yıl, örgüt yöneticiliği suçunun alt ve üst sınırına 2 yıl arttırılmıştır. Tefecilik suçu bakımından ise ekonomik suçlarla mücadele adına suçun üst sınırı bir yıl arttırılmıştır. Bu suçun örgütlü şekilde işlenmesine, diğer örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlara nazaran daha az rastlanılmakla beraber zaten örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından TCK m.220 hükümleri de uygulanacağı için ortaya konacak fayda bakımından tartışmalı olduğu kanaatindeyiz.